

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2014 ROK**

NOWY TOMYŚL, LUTY 2015 ROK

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	str. 10
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 12
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 16
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 19
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	str. 22
VII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	str. 31
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 37
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str.49
Zakończenie.....	str.50

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) wraz z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną (PSSE) w roku 2014 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Prowadzona była również działalność oświatowo-zdrowotna.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim oraz Burmistrzami i Wójtami Miast i Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia. Ponadto współpracował z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Inspekcją Weterynaryjną, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Inspekcją Ochrony Środowiska. Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

L.p	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2013		2014	
				l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność
0	1	2					
1.	A02.0	Salmonelozы	zatrucia pokarmowe	6	8,1	6	8,1
2.	A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	1	1,3	1	1,3
3.	A05.1	Inne bakteryjne zakażenia pokarmowe	jadem kiełbasianym (botulizm)	-	-	1	1,3
4.	A05.9		nie określone	-	-	1	1,3
5.	A08.0		wywołane przez rotawirusy	25	33,7	59	79,2
6.	A08.1	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	wywołane przez norowirusy	-	-	16	21,5
7.	A08.2-3		inne określone	8	10,8	8	10,7
8.	A08.4		nie określone	3	4,0	7	9,4
9.	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		25	1438,4	34	1966,5
10.	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	46	62,1	68	91,3
11.			w tym u dzieci do lat 2	37	2128,9	30	1735,1
12.	A28.2	Jersinioza pozajelitowa		-	-	1	1,3
13.	A38	Płonica (szkarlatyna)		95	128,2	48	64,4
14.	A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	róża	8	10,8	19	25,5
15.	A51	Kiła	wtórna utajona	-	-	1	1,3
16.	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		-	-	2	2,7
17.	A69.2	Borelioza z Lyme		7	9,4	6	8,1
18.	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		10	13,5	20	26,8
19.	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nie określone	-	-	1	1,3
20.	B01	Ospa wietrzna		365	492,4	859	1152,9
21.	B06	Różyczka		391	527,5	52	69,8
22.	B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B - przewlekłe	5	6,7	6	8,1
23.	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2009r.	6	8,1	2	2,7
24.	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2005r.	3	4,0	3	4,0
25.	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	1,3	1	1,3
26.	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		16	21,6	2	2,7
27.	B95.3/G04.2;G00.1	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	1	1,3
28.	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		3	4,0	2	2,7
29.	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		3	4,0	4	5,4
30.	J10-J11	Grypa	ogółem	51532	6951,7	50203	6738,1
31.			u dzieci w wieku 0-14 lat	26200	2171,0	23988	1984,9
32.	-	Gruźlica płuc		4	5,2	6	8,1

I.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W 2014 roku w powiecie nowotomyskim liczba zatruc pokarmowych w porównaniu do roku 2013 nieznacznie wzrosła. Zarejestrowano ogółem 8 zachorowań, w tym:

Salmonellozy – zarejestrowano 6 zachorowań, tak jak w roku poprzednim. Podobnie jak w latach ubiegłych dominowała pałeczka *Salmonella Enteritidis*. Wszystkie przypadki pojedyncze, nie powiązane ze sobą epidemiologicznie. Hospitalizowano 5 osób, 1 leczona ambulatoryjnie.

Botulizm – zarejestrowano 1 zachorowanie u osoby dorosłej, hospitalizowanej w szpitalu w Poznaniu ul. Szwajcarska 3. Domniemanym źródłem (nośnikiem) toksyny botulinowej był spożyty bigos ze słoika własnej produkcji. W roku poprzednim nie notowano.

Inne bakteryjne zatrucie pokarmowe - nie określone – zarejestrowano 1 przypadek u dziecka 13 letniego, badanie kału ujemne, leczono ambulatoryjnie. W roku poprzednim nie notowano.

Zakażenia jelitowe, w tym:

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Ogółem zarejestrowano 68 zachorowań, w roku poprzednim 46 zachorowań.

Zarejestrowano 1 zbiorowe ognisko zachorowań o nieustalonej etiologii na obozie harcerskim zorganizowanym w lesie pod namiotami – 128 osób narażonych, w tym 30 chorych (1 osoba dorosła, 29 – dzieci i młodzież). Pobrano próbki i wykonano badania laboratoryjne kału od osób z objawami chorobowymi: wirusologiczne – norowirusy, rotawirusy, adenowirusy oraz bakteriologiczne – *Salmonella*, *Shigella* – wyniki ujemne.

Pozostałe przypadki to zachorowania pojedyncze, w tym 30 u dzieci do 2-lat.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Ogółem zarejestrowano 90 zachorowań, w tym 34 zachorowania u dzieci do 2 lat, w roku poprzednim 36 zachorowań.

– w 59 przypadkach wyizolowano rotawirusy,

– zarejestrowano 1 zbiorowe ognisko wywołane przez norowirusy – na przyjęciu urodzinowym organizowanym w kawiarni (25 osób narażonych, w tym 16 chorych). Prawdopodobnym nośnikiem były torty transportowane przez członka rodziny i dalej przechowywane w kawiarni w obu przypadkach bez zachowania właściwych warunków chłodniczych,

– 8 zachorowań wywołały adenowirusy, przypadki pojedyncze,

– 7 zachorowań nieokreślonych, pojedynczych nie badanych.

w tym: biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu i wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do 2 lat – zarejestrowano 64 zachorowania, w roku ubiegłym 63.

Ogółem badaniu poddano 43 chore dzieci, uzyskano 31 dodatnich wyników, w tym:

– rotawirusy u 25 dzieci,

- adenowirusy u 2 dzieci,
- norowirusy u 1 dziecka,
- rota i adenowirusy i E.coli u 1 dziecka.

Nie wykonano badań u 21 dzieci. Na obszarze wiejskim wystąpiło 36 zachorowań, na obszarze miejskim 28 zachorowań.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – zanotowano 1 zachorowanie wywołane przez *Clostridium difficile* u osoby dorosłej, hospitalizowane. W roku poprzednim również wystąpiło 1 zachorowanie.

Jersinioza – 1 zachorowanie u osoby dorosłej, hospitalizowanej w szpitalu w Nowym Tomysłu, w badaniu krwi – *Yersinia enterocolitica*. Domniemanym źródłem (nośnikiem) zakażenia mogło być spożyte surowe mięso mielone. W roku poprzednim nie notowano.

I. 2. Wirusowe zapalenia wątroby

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby w 2014 roku w porównaniu do roku 2013 kształtowała się korzystniej, zanotowano spadek liczby zachorowań. Zarejestrowano 10 zachorowań, w roku poprzednim 12 zachorowań. Nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Taka korzystna sytuacja utrzymuje się na terenie powiatu nowotomyskiego od kilku lat. Zgłoszono 6 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B, wszystkie przypadki przewlekłe oraz 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C. Zachorowania nie były powiązane z narażeniem zawodowym.

I. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Różyczka – zarejestrowano 52 przypadki, rok wcześniej – 391 zachorowań. Zachorowania lekarze rozpoznali na podstawie objawów klinicznych. Nastąpił znaczny spadek liczby zachorowań. W środowisku miejskim wystąpiło 27 przypadków, w środowisku wiejskim 25. U mężczyzn wystąpiło 27 zachorowań, u kobiet 25 zachorowań. 9 zachorowań u osób nie szczepionych, 43 zachorowania u osób zaszczepionych przeciw różyczce.

Płonica – zarejestrowano spadek zachorowań. W roku 2014 odnotowano 48 przypadków, natomiast w roku poprzednim 95. Zachorowania stwierdzono głównie w grupie dzieci do lat 14, a 1 przypadek u osoby dorosłej. W środowisku wiejskim wystąpiło 26 zachorowań, w środowisku miejskim 22. Zachorowało 29 mężczyzn oraz 19 kobiet.

Ospa wietrzna – nastąpił znaczny wzrost liczby zachorowań – 859 przypadków, w roku poprzednim 365 przypadków. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupach wiekowych: 0-4 lat – 394 przypadki; 5-9 lat – 325 przypadków.

Nasilenie zachorowań zanotowano w II i IV kwartale. U kobiet zanotowano 386 zachorowań, u mężczyzn – 473 zachorowania. 6 zachorowań wystąpiło u osób zaszczepionych przeciw ospie wietrznej.

Nagminne zapalenie przyusznic – liczba zachorowań w powiecie nowotomyskim w 2014 roku, podobnie jak w roku 2013, utrzymywała się na niskim poziomie. Zarejestrowano 2 zachorowania, w roku ubiegłym 16. Stwierdzone 2 zachorowania dotyczyły dzieci w wieku 5 i 10 lat. W mieście i na obszarze wiejskim wystąpiło po 1 zachorowaniu. U mężczyzn i kobiet wystąpiło po 1 zachorowaniu.

I. 4. Zachorowania na grypę

W 2014 roku, podobnie jak w roku 2013 na terenie powiatu nowotomyskiego odnotowano niekorzystną sytuację epidemiologiczną dotyczącą zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne oraz ostre zakażenia dróg oddechowych. Zarejestrowano ogółem 50 203 przypadki, natomiast w 2013 roku 51 532 zachorowania. Nie zanotowano zgonów. Do szpitala skierowano 101 osób, w roku poprzednim 335.

I. 5. Zachorowania na gruźlicę

Zgłoszono 6 zachorowań na prątkującą postać gruźlicy płuc, w roku poprzednim zanotowano 4 zachorowania. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych. W związku ze zgłoszonymi zachorowaniami nadzorem objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobami chorymi na gruźlicę płuc. U jednej osoby nastąpił zgon.

I. 6. Choroby odzwierzęce

Borelioza /krętkowica kleszczowa/ – zarejestrowano 6 zachorowań, natomiast w roku poprzednim 7. Stwierdzono 5 zachorowań u osób dorosłych oraz 1 u dziecka 11 letniego. 5 zachorowań nastąpiło po ukąszeniach kleszczy w miejscu zamieszkania chorych osób, w pobliżu lasów, łąk w powiecie nowotomyskim. W 1 przypadku pacjent nie pamiętał ekspozycji ukłucia przez kleszcza. 3 zachorowania leczono ambulatoryjnie, natomiast 3 przypadki hospitalizowano. U 5 osób wykonano badania laboratoryjne, 1 przypadek rozpoznano na podstawie objawów klinicznych. Osób narażonych zawodowo na ukąszenia kleszczy nie notowano.

W 2014 roku zgłoszono 112 przypadków **pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę**, w roku ubiegłym 111 przypadków. Do szczepień zakwalifikowano

20 osób. U 18 osób wykonano pełen cykl szczepień, u 1 osoby szczepienie przerwano ze względów lekarskich, u 1 ze względu na ujemny wynik obserwacji psa. Powikłań poszczepiennych nie było.

I. 7. Neuroinfekcje

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych A 87.2

Zarejestrowano 1 limfocytarne zapalenie u osoby dorosłej. W roku poprzednim nie notowano.

Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne nie określone G00.1

Zarejestrowano 1 przypadek u osoby dorosłej, chory był hospitalizowany w szpitalu w Nowym Tomyślu. Wykonano badanie płynu mózgowo-rdzeniowego, wynik badania dodatni – Streptococcus pneumoniae. W roku poprzednim nie notowano.

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne nie określone G03.

Zarejestrowano 2 zachorowania u osób dorosłych, które były hospitalizowane w szpitalu w Nowym Tomyślu. W 2 przypadkach wykonano badanie płynu mózgowo-rdzeniowego – wynik badania ujemny. W roku poprzednim zanotowano 3 zachorowania.

Zapalenie mózgu inne i nie określone G04.8

Zarejestrowano 4 przypadki u osób dorosłych, chorzy hospitalizowani byli w szpitalu w Nowym Tomyślu. W 3 przypadkach wykonano badania płynu mózgowo-rdzeniowego – wynik badania ujemny, Przy 1 zachorowaniu płynu mózgowo-rdzeniowego nie badano. W roku poprzednim zanotowano 3 zachorowania.

I. 8. Inne choroby zakaźne

Róża (choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes) – zarejestrowano 19 przypadków, w roku ubiegłym 8. Zachorowania stwierdzono u osób dorosłych. 9 zachorowań wystąpiło na obszarze wiejskim, 10 na obszarze miejskim. Hospitalizowano 2 osoby w szpitalu w Nowym Tomyślu.

HIV Nowo wykryte zakażenie – zgłoszono 1 przypadek, podobnie jak w roku poprzednim.

Choroby przenoszone drogą płciową – zanotowano 1 przypadek kiły oraz 2 przypadki wywołane przez chlamydie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu nadzór nad omawianą grupą chorób sprawuje od dnia 1 kwietnia 2014r. w związku z likwidacją Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu.

I.9. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowano w 15 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Nadzorem objęto wszystkie w/w placówki. Przeprowadzono kontrole, w czasie których w szczególności egzekwowano posiadanie odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń oraz zabezpieczenia urządzeń

chłodniczych, w związku z przechowywaniem w w/w podmiotach leczniczych preparatów szczepionkowych. Działania prowadzono celem właściwego zabezpieczenia preparatów szczepionkowych przed ich zniszczeniem w przypadku braku zasilania lub awarii urządzenia, a także w przypadku przekroczenia dopuszczalnych zakresów temperatury przechowywania preparatów szczepionkowych określonych przez producenta. Ponadto, sprawdzano realizację Programu Szczepień Ochronnych i terminy ważności posiadanych przez podmioty lecznicze preparatów szczepionkowych.

W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła ilość opiekunów prawnych (rodziców), którzy nie poddali swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z powyższym na wniosek lekarzy wszczęto przez tutejszy organ postępowania egzekucyjne wobec w/w opiekunów prawnych oraz przekazano sprawy wnioskami o wszczęcie egzekucji do organu egzekucyjnego tj. Wojewody Wielkopolskiego.

Zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne po wykonanych szczepieniach ochronnych. W roku poprzednim zgłoszono 1 odczyn poszczepienny.

Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014 roku kształtowała się korzystnie. W przypadku większości jednostek chorobowych zapadalność utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku 2013 lub była niższa.
2. Wzrost zapadalności obserwowano w przypadku: wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy i norowirusy oraz zakażenia nieokreślone, biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, róży, ospy wietrznej oraz gruźlicy płuc.
3. Nie obserwowano występowania epidemii chorób zakaźnych oraz chorób wysoce niebezpiecznych.
4. Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów z powodu chorób zakaźnych lub zakażeń.
5. Kolejny rok obserwowano wzrost liczby opiekunów prawnych (rodziców), którzy nie poddają swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.
6. Kontynuowano działania w ramach nadzoru nad grypą opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na gripę materiału do badań wirusologicznych.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

II.1. Wprowadzenie

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2014 stanowiły wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.). Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej (nie ujmuje się wody pochodzącej z ujęć powierzchniowych).

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu w roku 2014 znajdowało się ogółem 21 wodociągów, z czego na terenach wiejskich znajdowało się 17 wodociągów, co stanowi 81 % ogólnej liczby.

W 2014r. jeden wodociąg lokalny zlokalizowany w Sępolnie został wykreślony z ewidencji tutejszej stacji ze względu na zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych.

Na terenie powiatu nowotomyskiego w roku 2014 ogółem:

- pobrano do badań 161 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- przeprowadzono 21 kontroli urządzeń wodociągowych oraz 80 kontroli przy poborze próbek wody w 21 nadzorowanych wodociągach.

Wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dostarczało 19 wodociągów, czyli 90,5 % zewidencjonowanych i skontrolowanych urządzeń wodociągowych.

W 2014r. prowadzono działania naprawcze w związku z niewłaściwą jakością wody z wodociągu publicznego Opalenica oraz z wodociągu publicznego Chraplewo.

W 2014r. jakość wody z wodociągu publicznego Opalenica była oceniana jako **warunkowo przydatna do spożycia** ze względu na przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych: mętności, barwy, żelaza i manganu w 2013 roku oraz w związku z wydaną decyzją stwierdzającą warunkową przydatność do spożycia z terminem wykonania do dnia 15.04.2014r. Przeprowadzone w miesiącu maju badania laboratoryjne nie wykazały przekroczenia w/w dopuszczalnych wartości parametrów fizyko-chemicznych, natomiast wykazały przekroczenia parametru mikrobiologicznego – ogólna liczba mikroorganizmów w $22\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$ po 72 h. Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w miesiącu październiku wykazały, że woda z wodociągu publicznego Opalenica odpowiada wymaganiom określonym w w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W związku z powyższym w miesiącu grudniu wydano decyzję **stwierdzającą przydatność wody do spożycia**.

Natomiast przeprowadzone w 2014r. badania laboratoryjne próbek wody pobranych ze stacji uzdatniania wody wodociągu publicznego Chraplewo wykazały przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych tj. amonowego jonu oraz azotynów. Przekroczenia w/w parametrów występowały wyłącznie na stacji uzdatniania wody, w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej.

W związku z powyższym w miesiącu wrześniu została wydana decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru chemicznego tj. amonowego jonu. Ponadto, na wniosek zarządzającego obiektem tutejszy organ w miesiącu styczniu 2015 roku wydał decyzję administracyjną udzielającą zgodę na odstępstwo dla wodociągu publicznego Chraplewo dla parametru azotyny na okres do dnia 30 listopada 2015r. W tym okresie zarządca wodociągu zobowiązany jest podjąć działania naprawcze i doprowadzić wodę do odpowiedniej jakości.

W 2014 roku wodociągi dostarczały wodę dla 73 522 mieszkańców powiatu nowotomyskiego, co stanowi 98,68 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu nowotomyskiego równej 74 506 mieszkańców (według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu, stan na dzień 30 czerwca 2014 roku). Deficyt wody nie występuje w żadnym z skontrolowanych wodociągów.

W dostarczanej ludności wodzie wodociągowej występowały krótkotrwałe przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów takich jak mangan, żelazo, amonowy jon, azotyny, mętność, barwa, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 2\text{ }^{\circ}\text{C}$ po 72 h, bakterie grupy coli, Enterokoki. Przyczyną niewielkich zanieczyszczeń mikrobiologicznych wody w nadzorowanych wodociągach były awarie oraz prowadzone prace remontowe. W przypadku stwierdzonego zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody, jednostki odpowiedzialne za jakość produkowanej i dostarczanej wody konsumentom, podejmowały działania naprawcze i zapobiegawcze w celu doprowadzenia wody do odpowiedniej jakości poprzez dezynfekcję urządzeń oraz sieci wodociągowej.

II.2. Podsumowanie

W 2014 roku nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu objętych było 21 wodociągów.

Główną przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych. Wskaźniki te wpływały na jakość organoleptyczną wody, nie zagrażały jednak bezpośrednio zdrowiu konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mając na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

III.1. Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2014 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu dokonał oceny stanu sanitarnego 197 obiektów użyteczności publicznej, co stanowi 56,3 % wszystkich 350 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji (takich jak: ustępy publiczne, pływalnie, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady tatuażu, zakłady odnowy biologicznej, dworce autobusowe, dworce i stacje kolejowe, przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych, tereny rekreacyjne, cmentarze, zakłady pogrzebowe itp.).

III.2. Stan sanitarny wybranych obiektów

III.2.1. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

Nadzorem sanitarnym objęto 33 obiekty z 60 z omawianej grupy obiektów znajdujących się w ewidencji tutejszej stacji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli 10 hoteli ich stan sanitarno-techniczny oceniono jako bardzo dobry. Stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza, oraz wyposażenia, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

W jednym obiekcie stwierdzono prowadzenie prac budowlano – remontowych, natomiast w 2 obiektach prowadzono bieżące remonty (malowanie ścian, sufitów, położenie nowych tapet, wykładzin).

Ponadto, właściciel jednego hotelu, w którym znajduje się pływalnia poinformował, że w obiekcie zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego tj. pływalni przez określoną liczbę ratowników wodnych oraz odpowiednie wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi wymogami.

W pozostałych 23 skontrolowanych innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie, stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń, za wyjątkiem 8 obiektów. Zastrzeżenia dotyczyły głównie braku nakładek higienicznych stosowanych na materacach łóżkowych, zabezpieczających je przed zabrudzeniem, brudnych ścian i sufitów, zniszczonych wykładzin dywanowych, parkietów.

W związku ze stwierdzonymi w/w uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego w/w hoteli.

W omawianej grupie obiektów w ewidencji tutejszej stacji w roku 2014 przybył 1 hotel oraz 10 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, w tym 6 gospodarstw agroturystycznych. Natomiast ubyły 4 obiekty.

III.2.2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

Ogółem w 2014 roku oceniono stan sanitarny 102 spośród 132 obiektów tej grupy, co stanowi 77,3 % zakładów w/w grupy ujętych w ewidencji.

Pomieszczenia i wyposażenie wszystkich skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym z wyjątkiem 2 obiektów, w których zastrzeżenia budził stan sanitarno-porządkowy i sanitarno - techniczny sufitów i ścian oraz wyposażenia. Ponadto, w 1 obiekcie stwierdzono brak badań do celów sanitarno – epidemiologicznych osoby świadczącej usługi hotelarskie.

W 2014 roku naniesiono do ewidencji 12 nowych obiektów, natomiast 12 obiektów wykreślono z ewidencji na skutek zaprzestania prowadzenia działalności. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, dobrze wyposażone, funkcjonalne.

W każdym z skontrolowanych zakładów dezynfekcja narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich prowadzona jest za pomocą właściwie dobranych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

Podczas kontroli obiektów sprawdzano posiadanie procedur postępowania zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym w zakładach, w których wykonywane są zabiegi powodujące naruszenie ciągłości tkanek ludzkich. Wszystkie skontrolowane zakłady tatuażu oraz kosmetyczne, wykonujące zabiegi powodujące naruszenie ciągłości tkanek ludzkich, przedstawiły do wglądu w/w procedury.

III.2.3. Obiekty komunikacji publicznej

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu znajdowały się 4 obiekty komunikacji publicznej tj. Dworzec Autobusowy w Nowym Tomyślu, Stacja kolejowa w Nowym Tomyślu, Zbąszyniu oraz w Opalenicy. Kontrolą objęto budynki oraz ich otoczenie. Zastrzeżenia budził stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń 3 skontrolowanych stacji kolejowych. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanego dworca autobusowego w Nowym Tomyślu nie budził zastrzeżeń.

Na skontrolowanych stacjach kolejowych stwierdzono między innymi zniszczone siedziska plastikowych krzeseł w poczekalni, zakurzone okna w budynku dworca, brak szyb lub zniszczone szyby w wiatach dla podróżnych znajdujących się na peronach, ściany poniżej szyb popisane, ze śladami korozji, zniszczone zejścia do tuneli z ubytkami szyb, zniszczone osłony lamp w przejściu podziemnym, zły stan sanitarno - techniczny tunelu oraz zadaszeń peronów, brudne zadaszenia peronów, brak szyb

w gablocie z rozkładem jazdy. W związku z powyższym wystosowano pisma do zarządzających obiektami o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego skontrolowanych stacji. Ponadto, podczas kontroli w 2 w/w obiektach stwierdzono przeprowadzenie szeregu prac remontowych mających na celu poprawę stanu sanitarno – technicznego oraz sanitarno – porządkowego.

III.2.4. Ustępy publiczne

W 2014 roku kontrolą objęto 6 ustępów publicznych. Skontrolowano ustęp publiczny w Nowym Tomyślu, Opalenicy, Lwówku, Zbąszyniu oraz 2 ustępy publiczne zlokalizowane w Miejscach Obsługi Podróżnych przy Autostradzie A-2 w miejscowości Wytomyśl i Kozie Laski. Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny większości skontrolowanych ustępów nie budził zastrzeżeń z wyjątkiem 1 obiektu, w którym stwierdzono niewłaściwy stan grzejników.

W związku z powyższym do zarządcy obiektu wystosowano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej informujące o stwierdzonym uchybieniu.

III.2.5. Miejsca wykorzystywane do kąpieli i pływalnie

III.2.5.1. Miejsca wykorzystywane do kąpieli

Pod nadzorem tutejszego organu są 2 miejsca wykorzystywane do kąpieli w miejscowości Konin oraz Zbąszyń. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych w/w miejsc nie budził zastrzeżeń. Tutejszy organ w 2014 roku nie pobierał próbek wody przeznaczonej do kąpieli do badań laboratoryjnych. Organizator miejsca wykorzystywanego do kąpieli jest zobowiązany do wykonywania badań jakości wody nie wcześniej niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia jego funkcjonowania oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania, a także każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się tam osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu zgodnie z obowiązującymi przepisami na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej badań jakości wody i przedstawionych wyników, przekazanych przez organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpieli stwierdził przydatność wody do kąpieli w obu nadzorowanych miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

Podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono brak wyposażenia jednego z nadzorowanych miejsc wykorzystywanych do kąpieli w odpowiedni sprzęt medyczny oraz środki opatrunkowe, które winny być na wyposażeniu ratowników. W związku z powyższym została wydana decyzja zarządzająca wyposażać miejsce wykorzystywane do kąpieli w sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującą regulacją prawną. Termin wykonania w/w zarządzeń do dnia 31 maja 2015r.

III.2.5.2. Pływalnie

W 2014 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu znajdowały się 3 obiekty. Baseny kąpielowe zlokalizowane są w Nowym Tomyślu, Chojnikach (czynny sezonowo tylko w okresie letnim) oraz w Porażynie.

Przeprowadzono kontrole 3 zewidencjonowanych obiektów.

Ogółem pobrano 38 próbek wody do badań laboratoryjnych. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w niecce basenu w jednym obiekcie oraz krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne w niecce jacuzzi w drugim obiekcie.

Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny skontrolowanych pływalni nie budził większych zastrzeżeń.

Ponadto, w 1 skontrolowanej pływalni stwierdzono brak zapewnienia stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego tj. pływalni przez ratowników wodnych, brak odpowiedniej liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego oraz brak wyposażenia pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne, co stanowi naruszenie obowiązujących przepisów.

W związku z powyższym została wydana decyzja zarządzająca zapewnić stałą kontrolę pływalni przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych oraz wyposażyć zgodnie z obowiązującą regulacją prawną. Termin wykonania w/w zarządzeń do dnia 31 maja 2015r.

W omawianym okresie tutejszy organ przesłał do właścicieli pływalni pismo informujące, że ukazały się wytyczne określające wymagania i zakres prowadzonych badań jakości wody na pływalniach oraz warunki sanitarno – higieniczne w tego rodzaju obiektach, które dostępne są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

III.2.6. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu w roku 2014 znajdowało się łącznie 139 innych obiektów użyteczności publicznej w miastach i na terenach wiejskich, takich jak obiekty kulturalne i sportowe, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, urzędy gmin, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. Ogółem skontrolowano 46 obiektów. Stan sanitarno-techniczny 12 skontrolowanych obiektów budził pewne zastrzeżenia dotyczące między innymi brudnych, ścian i sufitów, zniszczonego wyposażenia w pomieszczeniach, oraz braku pomieszczeń higieniczno – sanitarnych z odpowiednim wyposażeniem. W związku z powyższym zwrócono się z pismami w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

do właścicieli obiektów o podjęcie i wykonanie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego.

W stosunku do roku 2013 stan sanitarny części skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej uległ poprawie. Przeprowadzono bieżące prace remontowo-naprawcze w 5 skontrolowanych obiektach.

IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Celem nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi była kontrola warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto:

- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, tj.: przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz inne podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, w tym stację dializ,
- indywidualne praktyki lekarskie,
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie,
- indywidualne praktyki lekarzy dentyków,
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków,
- grupowe praktyki lekarzy dentyków,
- indywidualne praktyki pielęgniarek,
- grupowe praktyki pielęgniarek,
- inne.

IV.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014r. nadzorem sanitarnym objęto 1 zakład lecznictwa zamkniętego udzielający całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji. Liczba podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne nie uległa zmianie w stosunku do 2013 roku. Zakład posiada opracowany i zatwierdzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego Nowym Tomysłu program dostosowania (termin do 31.12.2016r.) do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739). Wszystkie nieprawidłowości zostały ujęte w programie dostosowawczym.

Obiekt zaopatruje się w wodę z wodociągu publicznego Śliwno.

W okresie sprawozdawczym w czasie kontroli obiektu nie stwierdzono uchybień w zakresie doboru preparatów dezynfekcyjnych oraz znajomości zasad i sposobu prowadzenia dezynfekcji urządzeń sanitarnych.

W obiekcie nie są udzielane świadczenia zdrowotne, w wyniku których powstają odpady medyczne niebezpieczne – placówka ma zawartą umowę na świadczenie usług transportu sanitarnego i pomocy doraźnej z SP ZOZ w Nowym Tomyślu.

W kontrolowanym zakładzie bielizna i odzież ochronna prana jest w obiekcie. (są opracowane, wdrożone i stosowane procedury postępowania z bielizną czystą i brudną).

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektu podczas kontroli nie budził zastrzeżeń.

IV.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Grupa podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmuje różne typy obiektów. W roku 2014 w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu znajdowało się ogółem 59 obiektów lecznictwa otwartego - przychodni, będących niepublicznymi podmiotami leczniczymi oraz 1 obiekt lecznictwa otwartego, będący publicznym podmiotem leczniczym. W omawianym okresie skontrolowano 48 obiektów podmiotów lecznictwa otwartego. Przeprowadzono łącznie 78 kontroli. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania opracowanych procedur dezynfekcji, sterylizacji oraz w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. W związku z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia przedłużającym okres dostosowawczy dla podmiotów leczniczych do dnia 31.12.2016r. na terenie działania tutejszej stacji w grupie skontrolowanych w 2014 roku obiektów, 40 spełnia wymagania w/w rozporządzenia, 7 obiektów posiada zatwierdzone programy dostosowania zakładu do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia oraz 1 obiekt nie posiada zatwierdzonego programu dostosowania, ponieważ nie złożono do tutejszego organu przedmiotowego programu w ustawowym terminie. W związku z powyższym tutejszy organ powiadomił o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ rejestrowy.

Niedostosowane obiekty najczęściej nie odpowiadają wymaganiom w/w rozporządzenia w zakresie: niewłaściwego zorganizowania sterylizatorni, która nie zapewnia na każdym etapie technologicznym jednokierunkowego ruchu materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego; połączeń ścian z podłogami, które nie są wykonane w sposób umożliwiający ich mycie i dezynfekcję oraz braku natrysku w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym pacjentów przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich (dot. zakładu rehabilitacji). W 1 obiekcie w roku sprawozdawczym dostosowano pomieszczenia i urządzenia do wymogów powyższego rozporządzenia.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 6 obiektach stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące stanu sanitarno-technicznego, sanitarno-porządkowego lub brak aktualnej dokumentacji w zakresie badań do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W omawianym okresie powstał 1 obiekt należący do grupy podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, spełniający wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz. 739).

IV.2.1. Zaopatrzenie w wodę

60 obiektów podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatruje się w wodę z wodociągów publicznych. Wodę z wodociągu publicznego Opalenica w 2014 roku oceniano jako warunkowo przydatną do spożycia, a w pozostałych wodociągach, które zaopatrują w/w grupę obiektów - woda przydatna do spożycia. W okresie sprawozdawczym w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono braku wody ciepłej i zimnej.

IV.3. Praktyki zawodowe

W grupie indywidualnych praktyk lekarskich, indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, indywidualnych praktyk lekarzy dentystów, indywidualnych specjalistycznych, grupowych praktyk lekarzy dentystów oraz indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarskich w 2014 roku zewidencjonowano ogółem 102 obiekty. Skontrolowano 54 obiekty prowadzące działalność leczniczą w ramach indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej oraz indywidualnej praktyki pielęgniarskiej. W grupie praktyk zawodowych powstało 11 nowych obiektów. Nowopowstałe obiekty w pełni spełniają wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Na terenie działania tutejszej stacji w grupie skontrolowanych w roku 2014 obiektów 40 obiektów spełnia wymagania, natomiast 14 obiektów nie spełnia obowiązujących wymagań. Z powyższej grupy 11 obiektów posiada zatwierdzony program dostosowania pomieszczeń i urządzeń do wymagań w/w rozporządzenia. 3 obiekty nie posiadają zatwierdzonego programu dostosowania, ponieważ nie złożono do tutejszego organu przedmiotowego programu w ustawowym terminie. W związku z powyższym tutejszy organ powiadomił o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ rejestrowy. Niedostosowane obiekty najczęściej nie odpowiadają wymaganiom w/w rozporządzenia w zakresie: niewłaściwego zorganizowania sterylizatorni, która nie zapewnia na każdym etapie technologicznym jednokierunkowego ruchu materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylonego. Bieżący stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanych praktyk zawodowych nie budził zastrzeżeń. Stan sanitarno-techniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą ulega systematycznej poprawie.

V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy

V. 1. Struktura zatrudnienia

W 2014 roku nadzorem sanitarnym objętych było 460 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 13330 pracowników. W stosunku do 2013r. roku liczba zakładów pracy pozostających w ewidencji tutejszej stacji zwiększyła się o 43 zakłady, nastąpił wzrost zatrudnionych o 884 osoby.

V. 2. Kontrole w ramach nadzoru

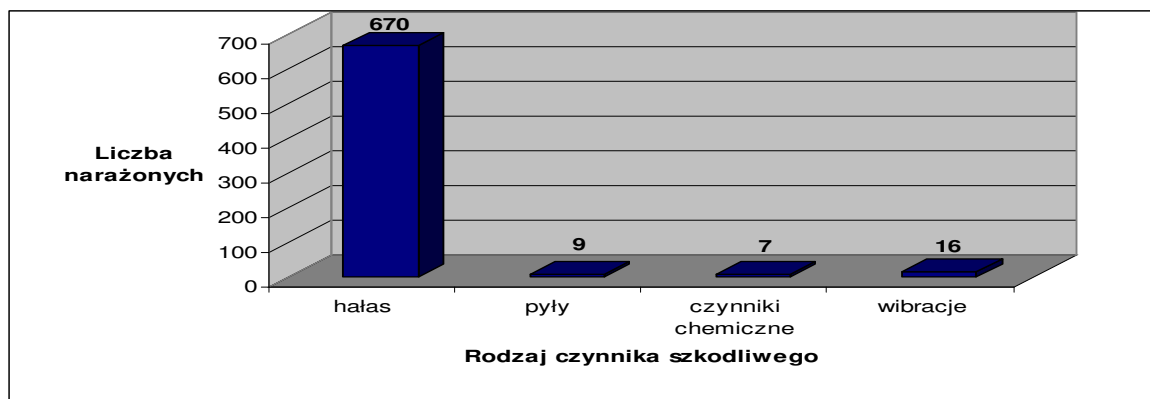
W 2014 roku skontrolowano 122 zakłady pracy, w których przeprowadzono łącznie 144 kontrole. Skontrolowano warunki pracy 9232 zatrudnionych pracowników (293 pracowników więcej aniżeli w roku 2013). Wydano 36 decyzji administracyjnych. Podczas kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono nieprawidłowości w 17 zakładach pracy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzje zarządzające usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

V. 3. Narażenie na czynniki szkodliwe

Na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014r stwierdzono przekroczenia NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) i NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) w 38 zakładach pracy. Liczba zakładów z w/w przekroczeniami w porównaniu z rokiem 2013 zmniejszyła się o 5, zmniejszyła się także liczba pracujących w narażeniu o 9 osób. W zakładach pracy na terenie powiatu nowotomyskiego w warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowały 702 osoby, w tym:

- 670 osób w warunkach narażenia na hałas o wartościach ponadnormatywnych,
- 16 osób w warunkach narażenia na wibracje,
- 9 osób w warunkach narażenia na pyły,
- 7 osób w warunkach narażenia na czynniki chemiczne.

Wykres 1. Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe w środowisku pracy na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014 roku.

Z powyższych danych wynika, że wciąż najwięcej osób pracuje w narażeniu na hałas. Najwięcej osób pracuje w warunkach narażenia na hałas o wartościach ponadnormatywnych w przemyśle drzewnym.

V. 4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014 roku funkcjonowało 30 zakładów, w których zatrudnieni ekspozowani byli na takie czynniki rakotwórcze jak:

- pyły drewna twardego,
- związki niklu i chromu,
- dichromian (VI) potasu, chromian (VI) potasu,
- benzen,
- czterochloroetylen,
- mieszaniny chemiczne sklasyfikowane jako rakotwórcze.

Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym oraz liczbę osób ekspozowanych na w/w czynniki rakotwórcze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zagrożenia czynnikami rakotwórczymi w środowisku pracy na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014 roku.

NAZWA CZYNNIKA RAKOTWÓRCZEGO	RODZAJ PRAC, KTÓRYCH WYKONYWANIE POWODUJE KONIECZNOŚĆ POZOSTANIA W KONTAKCIE Z CZYNNIKIEM RAKOTWÓRCZYM	LICZBA OSÓB EKSPONOWANYCH NA POSZCZEGÓLNE CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE
PYŁ DREWNA TWARDEGO	OBRÓBKA DREWNA	160
ZWIĄZKI NIKLU I CHROMU	GALWANIZACJA	4
DICHROMIAN(VI) POTASU, CHROMIAN (VI) POTASU	ANALIZY CHEMICZNE	1
BENZEN	TANKOWANIE PALIWA	7
CZTEROCHLOROETYLEN	ANALIZY CHEMICZNE	3
MIESZANINA CHEMICZNA O DZIAŁANIU RAKOTWÓRCZYM	OBSŁUGA AUTOKLAWU W PROCESIE IMPREGNACJI DREWNA, ZAŁADUNEK I ROZŁADUNEK WANIEN, W KTÓRYCH UMIESZCZANE SĄ ELEMENTY METALOWE PRZEZNACZONE DO OCZYSZCZENIA PRZED MAŁOWANIEM PROSZKOWYM	6
Liczba osób ekspozowanych na czynnik rakotwórczy OGÓŁEM		181

V. 5. Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

W 2014 roku na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonowały:

- 2 zakłady będące formulatorami (przedsiębiorcy, którzy mieszają substancje i/lub ich mieszaniny celem wprowadzenia ich na rynek),
- 37 podmiotów zajmujących się dystrybucją substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 146 zakłady stosujące w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzono 89 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W grupie skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

V.6. Produkty biobójcze

Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonowało 21 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, w tym 2 podmioty zobowiązane do uzyskania pozwolenia na obrót produktem biobójczym (1 producent, 1 importer).

Przeprowadzono 5 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (w tym 2 kontrole w obu podmiotach zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego) oraz 4 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W grupie skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

V. 7. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono 18 kontroli (w 17 obiektach) w zakresie oceny realizacji wymogów związanych z występowaniem szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

W skontrolowanych obiektach występowały szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia. W kontakcie z czynnikami biologicznymi w skontrolowanych zakładach pracowały łącznie 232 osoby, w tym narażone na czynniki 2 grupy zagrożenia były 232 osoby, natomiast na czynniki 3 grupy zagrożenia 181 osób.

W zakresie oceny realizacji wymogów związanych z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych nieprawidłowości nie stwierdzono.

V. 8. Choroby zawodowe

Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzono następujące choroby zawodowe:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - Boreliozę – wymienioną w poz. 26 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2013r. poz. 1367),
- alergiczne kontaktowe zapalenie skóry - wymienioną w poz. 18 pkt 1 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2013r. poz. 1367),
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią – poz. 15 pkt 3 wykazu chorób zawodowych określonych w rozporządzeniu w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2013r. poz. 1367).

W roku 2014 wniesiono 1 odwołanie od decyzji tutejszego organu, które wraz z całością akt sprawy przekazano do rozpatrzenia do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Organ II instancji przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Ponadto, wydano 7 postanowień dotyczących chorób zawodowych. Wystawiono 1 kartę stwierdzenia choroby zawodowej.

V. 9. Podsumowanie

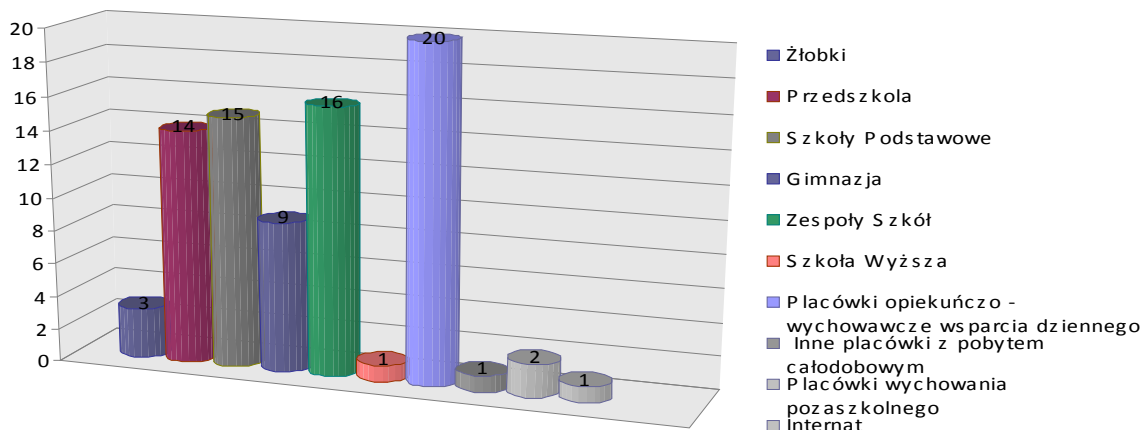
1. Najliczniejszą grupę przedsiębiorstw znajdujących się w ewidencji stanowiły zakłady zatrudniające do 49 pracowników, których odsetek wyniósł 88,7% wszystkich zakładów.
2. Nadal najwięcej osób pracowało w warunkach narażenia na hałas – 670 osób. Najwięcej osób w warunkach ponadnormatywnych hałasu pracowało w przemyśle drzewnym.
3. Największy odsetek uchybień stwierdzanych podczas kontroli stanowiły nieprawidłowości w zakresie złego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń oraz braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy.
4. Pracodawcy podejmowali szereg czynności mających na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy.

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych

VI.1. Informacje wstępne

W ramach nadzoru nad warunkami nauczania i wychowania skontrolowano 82 placówki. Wykaz placówek objętych nadzorem przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Wykaz placówek oświatowo - wychowawczych

W roku 2014 skontrolowano wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze znajdujące się w wykazie nadzorowanych jednostek tutejszej stacji (placówki stałe) oraz sezonowe zgłoszone w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Liczba przeprowadzonych kontroli w w/w placówkach wyniosła 153. W roku sprawozdawczym w szkołach uczyło się 9309 dzieci i młodzieży, natomiast w przedszkolach przebywało 1637 dzieci oraz w żłobkach 110 dzieci. Łącznie w placówkach oświatowo – wychowawczych uczyło się i przebywało 11056 dzieci i młodzieży oraz 386 studentów zaocznych. Ponadto, w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego, w placówce z pobytem całodobowym oraz w placówkach wychowania pozaszkolnego przebywało 636 dzieci i młodzieży. W 2014 roku wykreślono z ewidencji 5 placówek oświatowo – wychowawczych funkcjonujących samodzielnie (2 szkoły podstawowe, 1 przedszkole, 1 szkołę policealną oraz 1 świetlicę opiekuńczo-wychowawczą). Z 2 placówek funkcjonujących samodzielnie utworzono 1 zespół szkół. Ponadto, w 2014 r. zarejestrowano i objęto nadzorem 1 nową placówkę tj. niepubliczny punkt przedszkolny.

VI.2. Stan techniczny oraz sanitarny placówek

W 2014 r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje administracyjne, które dotyczyły złego stanu higienicznego:

- podłóg w salach lekcyjnych i korytarzach;
- ścian i sufitów w salach lekcyjnych;
- stolarki drzwiowej w sali lekcyjnych oraz w bibliotece.

Ponadto, wydano 1 decyzję umarzającą z uwagi na wykonanie obowiązku przez placówkę przed wydaniem decyzji zarządzającej oraz 2 decyzje zmieniające termin.

Wydano 43 pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które dotyczyły:

- braku zabezpieczenia na grzejnikach centralnego ogrzewania w salach lekcyjnych, w sanitariatach uczniowskich, w sali rekreacyjno-zastępczej, świetlicy;
- brudnych, zakurzonych ścian i sufitów w sanitariatach uczniowskich, na korytarzach, w salach lekcyjnych, salach zajęć, magazynkach porządkowych, pralni;
- nierównej, z wybrzuszeniami podłogi na korytarzach;
- nierównych, wyszczerbionych stopni schodów zewnętrznych prowadzących na plac zabaw;
- nieprawidłowego planu lekcji;
- wyposażenia pracowni komputerowych w krzesła stacjonarne bez możliwości regulacji wysokości;
- braku dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników;
- braku osłon na punktach świetlnych w salach lekcyjnych i na korytarzu;
- nie zachowanych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych;
- braku środków higieny osobistej i dostępu do ciepłej bieżącej wody w sanitariatach dla dzieci;
- braku dokumentacji dotyczącej przeglądów placów zabaw;
- braku tabliczek znamionowych na urządzeniach oraz regulaminu placu zabaw;
- braku certyfikatów na urządzeniach i sprzęcie placu zabaw;
- złego stanu higienicznego siedzisk na karuzeli oraz drewnianego zestawu zabawowego na placu zabaw.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których były wydane decyzje administracyjne zarządzające usunięciem stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze stwierdzonymi uchybieniami poprawie uległ stan higieniczny w następującym zakresie:

- doprowadzono do właściwego stanu: ściany, sufity i podłogi w salach lekcyjnych, na korytarzach, w sanitariatach przedszkolnych, w sali gimnastycznej; armaturę łazienkową w sanitariatach dla dzieci w przedszkolu; stolarkę okienną w sali zajęć oraz w pomieszczeniu, w którym przygotowywany jest ciepły napój dla dzieci; chodnik prowadzący od wejścia od przedszkola do wejścia tylnego szkoły; stopnie schodów przy wejściu głównym do szkoły; blaty stolików i siedziska krzeseł uczniowskich;
- placówki uzupełniły dokumentację dotyczącą przeglądów placów zabaw, przeglądów bhp oraz z okresowej kontroli przewodów wentylacyjnych.

VI. 3. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

24 placówki na 82 posiada zbiorniki bezodpływowe lub własne ekologiczne oczyszczalnie ścieków. Placówki nie podłączone do sieci kanalizacyjnej centralnej zlokalizowane są w małych miejscowościach.

Stwierdzono, że 1 obiekt (2 placówki) posiada sanitariaty zewnętrzne. Toalety dla uczniów zlokalizowane w budynku murowanym, ogrzewanym, podłączonym do centralnej sieci kanalizacyjnej. Sanitariaty zostały dobudowane do budynku głównego szkoły, do którego jedynym dojściem jest plac rekreacyjny. W sanitariatach znajdują się oddzielne kabiny ustępowe dla dziewcząt i chłopców wraz z umywalkami. Ściany i podłogi wyłożone glazurą i płytkami ceramicznymi, dostęp do bieżącej ciepłej wody przez cały rok. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu skierował pismo do organu prowadzącego placówkę w celu podjęcia skutecznych działań zmierzających do poprawy stanu istniejącego, ponieważ jest to jedyna placówka na nadzorowanym terenie z sanitariatami zewnętrznymi.

Ponadto, w 1 placówce nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Stwierdzono bowiem ponadnormatywną liczbę dzieci przypadających na 1 urządzenie sanitarne.

W związku z wejściem w życie od dnia 01.09.2011 r. znowelizowanych przepisów prawnych dotyczących zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze spełniają w/w wymagania zgodnie z obowiązującą regulacją prawną.

VI. 4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 47,5% wszystkich szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych, gimnazjów oraz zespołów szkół). Placówki nie posiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie w/w placówek ćwiczą na korytarzach oraz w salach lekcyjnych.

W ramach nadzoru bieżącego placówek szkolnych stwierdzono, iż na 32 placówki posiadające urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 1 gimnazjum posiada urządzenia i sprzęt sportowy zaopatrzone w certyfikaty w 100%. Większość placówek posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997r.

VI.5. Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 37 placówek wydaje ciepłe posiłki, w tym 18 placówek wyłącznie posiłki jednodaniowe. Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 2252 dzieci i młodzieży.

Tabela 1. Dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu nowotomyskiego w 2014r.

Rodzaj placówek	Liczba placówek wydających ciepłe posiłki		Liczba dzieci i młodzieży korzystających		Podawanie napoju		Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych
	Ogółem	Wyłącznie posiłki jednodaniowe	z pełnych obiadów	z posiłków jednodaniowych	liczba placówek	liczba korzystających	
Szkoły podstawowe	15	9	662	229	15	3356	297
Gimnazja	7	4	416	78	7	157	138
Zespoły szkół	15	5	588	279	15	3047	365
Razem	37	18	1666	586	37	6560	800

Stwierdzono także, iż z dofinansowywanych posiłków korzystało 800 dzieci i młodzieży, co stanowi 35,5% ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków. 2 placówki gimnazjalne organizowały śniadania dla uczniów. Ponadto napój (herbata, sok, mleko) wydawany był w 37 placówkach, z którego korzystało 6560 uczniów. Oceniając prowadzone dożywianie w szkołach należy stwierdzić, iż na 37 placówek wydających ciepłe posiłki, 26 placówek korzystało z posiłków dowożonych spoza placówki. W porównaniu z rokiem 2013 z ciepłych posiłków skorzystało o 13,14% więcej uczniów, natomiast z posiłków dofinansowanych skorzystało o 11,64% mniej dzieci i młodzieży.

VI.6. Opieka medyczna

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiadają wszystkie placówki oświatowe. Szkoły/przedszkola nie posiadają opieki lekarskiej czy stomatologicznej. Natomiast gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 15 placówek oświatowych. Stan higieniczno – sanitarny w/w gabinetów nie budził zastrzeżeń. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w innych pomieszczeniach.

VI.7. Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadało 6 gimnazjów i 2 zespoły szkół.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w/w placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono, iż w/w substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Również stwierdzono, iż każdy preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

VI.8. Rozkład zajęć lekcyjnych

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Przy ocenie higienicznej rozkładu zajęć brano pod uwagę potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia czyli rozpoczynanie zajęć o stałej porze z dopuszczalną różnicą 1 godziny oraz dopuszczalną różnicą liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie większą od 1 godziny.

W 2014 roku oceniono 40 placówek pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych. Stwierdzono niewłaściwy rozkład zajęć w 1 placówce szkoły podstawowej (20 oddziałów) oraz w 2 placówkach zespołów szkół (17 oddziałów). Nieprawidłowości dotyczyły różnicy godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej 2 godziny i więcej oraz nie rozpoczynania zajęć lekcyjnych o stałej porze. Przyczyny należy się doszukiwać w niewystarczającej ilości pomieszczeń do nauki co wiąże się z wprowadzeniem systemu dwuzmianowego, a także z dowozem uczniów. Sytuacja w/w zakresie w porównaniu z rokiem 2013 uległa nieznacznemu pogorszeniu. W roku 2013 niewłaściwy rozkład zajęć lekcyjnych wystąpił u ok. 5%, a w roku 2014 u 7,5 % skontrolowanych placówek.

VI.9. Ergonomia

W celu eliminacji czynników szkodliwych w środowisku dzieci i młodzieży prowadzone są prace zapobiegawcze w zakresie wyposażenia obiektów szkolnych/przedszkolnych w meble edukacyjne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci.

Przeprowadzono ocenę dostosowania stolików i krzeseł do wzrostu dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Skontrolowano pod tym względem 4 placówki przedszkolne, 9 placówek szkół podstawowych, 1 placówkę gimnazjalną oraz 4 placówki funkcjonujące

w zespołach (3 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum). Ogółem badaniem objęto 424 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano nieprawidłowości w wymienionym zakresie. Stan taki utrzymuje się od 2012 r. Ponadto należy stwierdzić, iż na 54 placówki (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, zespoły szkół) połowa tj. 27 placówek posiadało w 100% meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa.

VI. 10. Oddziały „zerowe” w placówkach oświatowych

Mając na uwadze zarówno rozwój dzieci 5-6 letnich jak i bezpieczeństwo dzieci przebywających w oddziałach „0” zlokalizowanych w szkołach podstawowych zwrócono szczególną uwagę na właściwą infrastrukturę. Kontrole wykazały iż ok. 29% placówek nie zapewnia właściwej powierzchni sal (min 2,5m² na dziecko), urządzeń sanitarnych dostosowanych do wysokości dzieci oraz możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych nie krzyżujących się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów.

VI. 11. Inne placówki oświatowo – wychowawcze

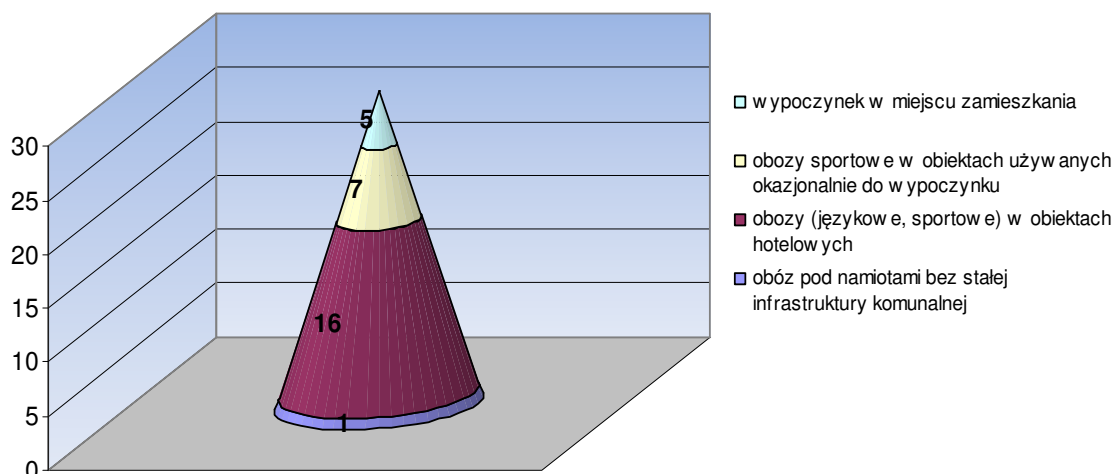
Skontrolowano łącznie 24 placówki oświatowo – wychowawcze (świetlice opiekuńczo - wychowawcze, szkoły muzyczne realizujące tylko program nauki gry na instrumentach muzycznych, ochotniczy hufiec pracy, internat). W wyniku kontroli stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny internatu. W 2014 r. 1 placówka wychowania pozaszkolnego (szkoła muzyczna) została przeniesiona do nowo wybudowanego budynku. Obiekt uzyskał pozytywną opinię sanitarną tutejszego organu.

VI. 12. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie zimowej i letniej przerwy wakacyjnej na terenie powiatu nowotomyskiego zorganizowano 29 placówek wypoczynku, w tym:

- 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej;
- 16 obozów (2 językowe i 14 sportowe) w obiekcie hotelowym;
- 7 obozów sportowych w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku;
- 5 półkolonii dla dzieci w miejscu zamieszkania.

Wykres 2. Formy wypoczynku

Ogółem z wypoczynku letniego/zimowego skorzystało **1315** dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2013 liczba placówek wypoczynku wzrosła o 50%.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Organizatorzy zapewнили uczestnikom wypoczynku właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Wszystkie pomieszczenia oraz otoczenie utrzymane były w czystości i porządku. Stwierdzono jednak w 1 obiekcie (obóz sportowy) u personelu pedagogicznego (3 osób) brak dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych. W związku z powyższym wydano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto nie zanotowano żadnego przypadku zatruc pokarmowych. Odnotowano natomiast 31 zachorowań, w tym 30 przypadków zachorowań ze strony układu pokarmowego na obozie harcerskim pod namiotami oraz 4 urazy (pęknięcie prawej szyjki ramieniowej w wyniku upadku podczas jazdy konnej, uraz stawu kolanowego prawego w wyniku upadku na placu zabaw, uraz kciuka i palca II lewej ręki w wyniku cięcia drewna piłą na obozie harcerskim oraz uraz kolana lewego podczas treningu). Kontrole wypoczynku przeprowadzono wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu (6 wspólnych kontroli).

VI. 13. Badania problemowe

W roku 2014 przeprowadzono następujące badania problemowe:

- ocena przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono łamania zakazu palenia tytoniu;
- przygotowanie informacji dotyczącej braku ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych;

- przygotowywanie informacji na temat żłobków i klubów dziecięcych posiadających pozytywną opinię sanitarną;
- ocena posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble edukacyjne;
- przygotowanie informacji dotyczącej przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2014/2015. W wyniku kontroli oraz uzyskanych informacji od dyrektorów szkół stwierdzono, iż placówki szkolne zostały przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2014/2015;
- szczegółowa ocena placów zabaw funkcjonujących przy żłobkach i placówkach oświatowo-wychowawczych. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż jedynie u ok. 22% placów zabaw nie stwierdzono uchybień. Najczęściej stwierdzone uchybienia dotyczyły braku dokumentacji przeglądów, braku tabliczek znamionowych na sprzęcie i urządzeniach oraz braku regulaminu;
- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej (instruktaż) w szkołach na temat wszawicy – (wpis do protokołu z kontroli).

VI.14. Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz placówek wypoczynku w 2014 r. stwierdzono:

1. Nadal w 1 obiekcie (2 placówki) funkcjonują sanitariaty zewnętrzne.
2. W dalszym ciągu w 1 zespole szkół nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.
3. Około 85% placówek posiada certyfikaty na meble edukacyjne i sprzęt, który został zakupiony po 1997r. (do 1997r. certyfikaty nie obowiązywały). Aktualnie istnieje obowiązek nabywania wyposażenia posiadającego odpowiednie atesty lub certyfikaty.
4. W 3 placówkach stwierdzono niewłaściwy rozkład zajęć lekcyjnych (1 szkoła podstawowa, 2 zespoły szkół).
5. W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.
6. Z ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków 35,5% korzystało z posiłków dofinansowanych.
7. Nie stwierdzono stosowania przeterminowanych niebezpiecznych preparatów/substancji chemicznych w placówkach oświatowych.

VII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W roku 2014 tutejszy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował nadzorem 669 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku. W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 449 kontroli i rekontroli, w tym 29 kontroli stanowiły graniczne kontrole sanitarne, w trakcie których wydano ogółem 29 świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych.

Wydano 20 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, a winnych zaniedbań ukarano 17 mandatami karnymi kredytowanymi, na łączną kwotę 3.600 PLN.

Do badań pobrano ogółem – 119 próbek, w tym 112 próbek żywności, 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 3 próbki kosmetyków.

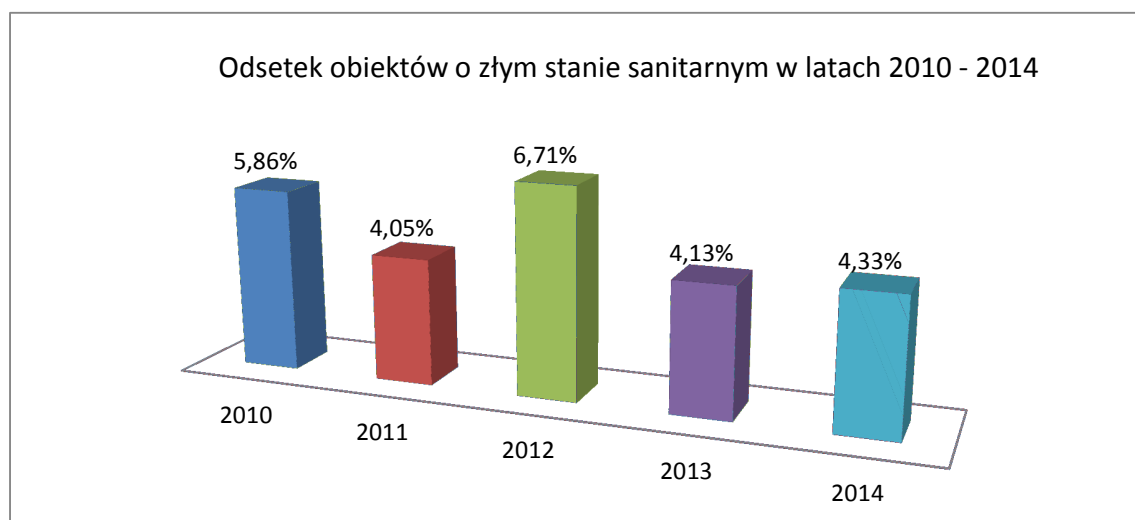
W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. System HACCP wprowadziło 6 nadzorowanych zakładów, co stanowi 0,89% objętych nadzorem obiektów żywności i żywienia. Na 669 nadzorowanych zakładów 77,72% zakładów posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP) oraz dobrej praktyki produkcyjnej (GMP).

Wszystkie oceniane w 2014 roku obiekty posiadały wdrożoną i stosowały zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także zasady systemu HACCP, poza nielicznymi przypadkami, gdzie stwierdzono brak prowadzonej dokumentacji dotyczącej identyfikacji dostawców żywności – dot. sklepów spożywczych, zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym zakładów małej gastronomii.

Przedstawienie stanu sanitarnego grup obiektów (wyrażonego w % obiektów „niezgodnych”)

Odsetek obiektów żywności i żywienia o złym stanie sanitarnym w latach 2010-2014

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym
2010	5,86%
2011	4,05%
2012	6,71%
2013	4,13%
2014	4,33%

Na podstawie przedstawionych danych liczbowych można stwierdzić, że na terenie objętym nadzorem przez tutejszy organ w latach 2010 do 2012 odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym zmniejszył się z 5,86% w roku 2010 do 4,05% w 2011 roku. W 2012 roku odnotowano wzrost odsetka obiektów o złym stanie sanitarnym do 6,71%. W latach 2012 do 2013 odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym zmniejszył się o 2,58%. W 2014 roku odnotowano nieznaczne zwiększenie odsetka o 0,20% obiektów o złym stanie sanitarnym z 4,13% w roku 2013 do 4,33%.

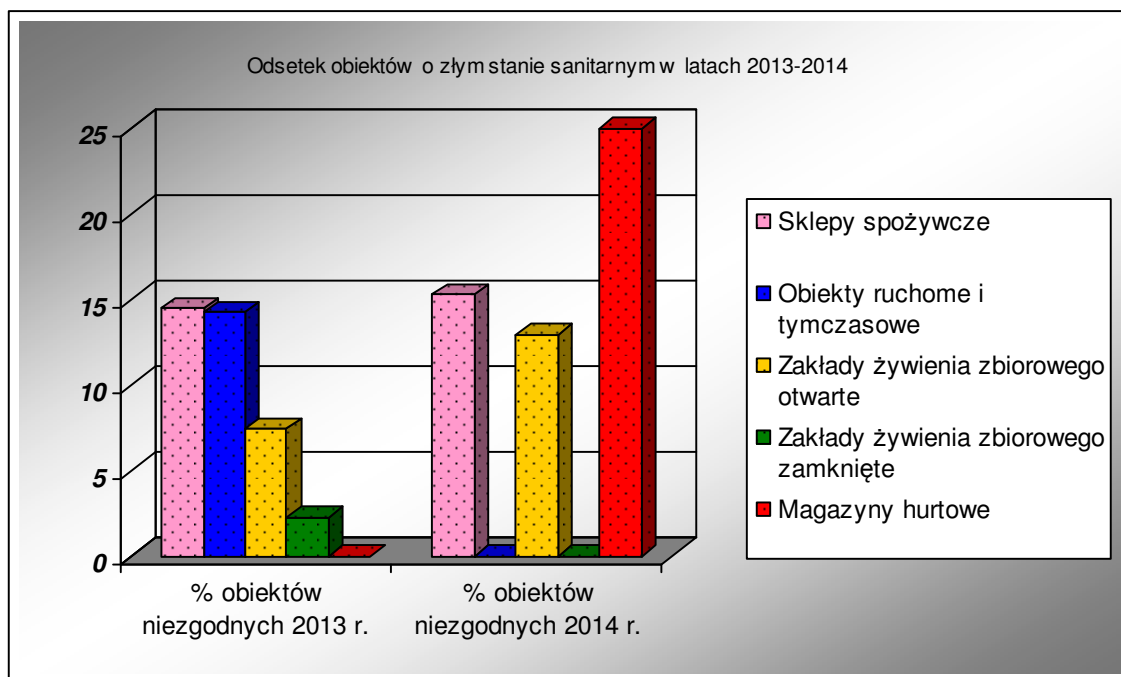
Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno - sanitarnych. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

Na podstawie dokonanej oceny skontrolowanych zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz środków transportu żywności w 2014 roku, odnotować należy nie budzący zastrzeżeń stan higieniczny w zakładach: automatów do lodów, piekarniach, ciastkarniach, przetwórnicy owocowo-warzywnych i grzybowych, zakładzie przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórni wyrobów cukierniczych.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego skontrolowano 47 obiektów. W omawianej grupie w 2014 roku stan sanitarny uległ poprawie ponieważ żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny. Natomiast w 2013 roku 2,27 % zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego zostało ocenione jako niezgodne.

**Opis grup obiektów w kolejności od tych o najgorszym stanie sanitarnym
(najwyższy % obiektów niezgodnych)**

Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym w wybranych grupach obiektów w latach 2013-2014

Rodzaj obiektu	2013 rok		2014 rok	
	Liczba obiektów skontrolowanych	% niezgodnych	Liczba obiektów skontrolowanych	% niezgodnych
Magazyny hurtowe	14	0,0%	8	25,00%
Sklepy spożywcze	124	14,51%	98	15,30%
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	67 w tym: restauracje mała gastronomia	7,46%	78	12,94%

Najwyższy % obiektów niezgodnych stanowiły następujące obiekty:

1. Magazyny hurtowe – **25,00%**
2. Sklepy spożywcze – **15,30%**
3. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – **12,94%**

1. Magazyny hurtowe – na 8 skontrolowanych obiektów, jako niezgodne z wymaganiami oceniono 2 zakłady, co stanowi 25% ocenionych. Przyczyną powyższej oceny był stwierdzony zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń i urządzeń.

Stwierdzone uchybienia stanowiące podstawę do nałożenia mandatu karnego:

- Brak prowadzonej dokumentacji dotyczącej identyfikacji dostawców żywności.
- Brak prowadzonej dokumentacji dotyczącej monitorowania i zapisywania temperatury w pomieszczeniu chłodni.
- Brak wdrożonej i prowadzonej dokumentacji dotyczącej kontroli obecności szkodników.

Nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego dotyczyły:

- Brudnych ścian i sufitów w pomieszczeniach magazynowych hurtowni oraz socjalnych dla pracowników,
- Zniszczonych, z ubytkami trudnych w utrzymaniu czystości powierzchni podłóg,
- Częściowo uszkodzonych, trudnych do utrzymania w czystości powierzchni drzwi w pomieszczeniach magazynowych hurtowni.

2. Sklepy spożywcze – na 98 skontrolowanych, jako niezgodne z wymaganiami oceniono 15 obiektów, co stanowi 15,30% ocenianych. W omawianej grupie zakładów stwierdzono, że odsetek obiektów ocenionych negatywnie nieznacznie zwiększył się z 14,51 % w roku 2013 do 15,30 % w roku 2014.

Sklepy spożywcze są najliczniejszą grupą zewidencjonowanych obiektów żywności i żywienia, stanowią 48,72 % nadzorowanych obiektów. Liczba nadzorowanych sklepów w 2014 r. zwiększyła się tylko o 1 obiekt z 325 obiektów w roku 2013 do 326 obiektów w 2014 roku.

Stan sanitarny sklepów spożywczych jest zróżnicowany. Nadzorowane większe obiekty stanowiące tylko ok. 4,90 % sklepów spożywczych, wyposażone są w odpowiednie urządzenia i sprzęt, zapewniające prawidłowe warunki do przechowywania i sprzedaży żywności. Zdecydowaną większość nadzorowanych obiektów tego typu stanowią jednak sklepy małe zlokalizowane głównie na terenach wiejskich. Nadal najwięcej uchybień stwierdzano w małych sklepach.

Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- przechowywanie artykułów nietrwałych w niewłaściwej temperaturze lub poza urządzeniami chłodniczymi,
- nie zachowanie należytej czystości, zwłaszcza na zapleczu sklepu,
- brak zabezpieczenia pieczywa nieopakowanego przed zanieczyszczeniami,
- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- brak prawidłowych zapisów kontroli wewnętrznej, w tym rejestrów temperatury, przechowywania łatwo psującej się żywności, brak prowadzonej dokumentacji GHP, GMP, zasad systemu HACCP,
- nieprawidłowy stan sanitarny ścian oraz sufitów.

3. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – na 85 skontrolowanych obiektów, jako niezgodne z wymaganiami oceniono 11 obiektów, co stanowi 12,94 %. Odnotowano w tej grupie zwiększenie odsetka z 7,46% w roku 2013 do 12,94% w roku 2014.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu higienicznego,
- używania do produkcji zniszczonego sprzętu i urządzeń,
- brak wydzielonej zmywalni naczyń stołowych od zmywalni naczyń kuchennych lub sprzętu do ich wyparzania,
- niefunkcjonalności pomieszczeń,
- złego wyposażenia przygotowalni do wstępnej obróbki surowców,
- brudnych ścian i sufitów w pomieszczeniach produkcyjnych,
- braku prowadzonej dokumentacji dotyczącej identyfikacji dostawców środków spożywczych,
- braku opracowanej i wdrożonej dokumentacji GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP,
- braku dokumentacji dotyczącej monitorowania i zapisywania temperatury w urządzeniach chłodniczych i zamrażających,
- braku wdrożonej dokumentacji dotyczącej kontroli obecności szkodników.

W 2014 r. na terenie powiatu nowotomyskiego odnotowano wystąpienie 2 ognisk zbiorowych zachorowań (zakład małej gastronomii, obóz harcerski pod namiotami). Ustalono źródło zakażenia w 1 ognisku – wyrób ciastkarski (torty z kremem) – czynnik etiologiczny – norowirusy. W drugim ognisku czynnika etiologicznego nie ustalono.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

Informacje o produktach, które nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów były przesyłane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach-RASFF.

Do najczęściej występujących rodzajów zagrożeń otrzymywanych w ramach systemu RASFF w 2014 roku należały tradycyjnie zanieczyszczenia chemiczne żywności.

Najczęściej stwierdzano zawyżoną zawartość metali ciężkich (Pb, Cd, Sn, Al) w żywności np. gruszki w syropie, obecność alergenów (gluten, dwutlenek siarki, mąka kukurydziana), pestycydy (marchew świeża), antybiotyki (mięso wieprzowe).

Kolejna grupa zgłoszeń dotyczyła stwierdzenia przekroczeń zawartości mikotoksyn - głównie ochratoksyna A (czosnek).

Inne przychodzące powiadomienia dotyczyły stwierdzenia zbyt wysokiej ilości substancji konserwujących lub stwierdzenia ich obecności w produktach gdzie ich obecność jest niedozwolona lub brakowało informacji na ten temat w oznakowaniu produktu (owoce suszone).

Łącznie w ramach systemu RASFF przeprowadzono 9 kontroli. Nie stwierdzono w obrocie produktów będących przedmiotem powyższych powiadomień.

W 2014 roku **oceniono sposób żywienia w 34 zakładach żywienia zbiorowego**. Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono w zakładach podanych w poniższej tabeli:

Rodzaj obiektów	Liczba ocenionych teoretycznie jadłospisów
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	2
Stołówki szkolne	11
w tym: żywienie w systemie cateringowym	2
Stołówki w bursach i internatach	1
Stołówki w przedszkolach	19
w tym: żywienie w systemie cateringowym	5
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	1
O G Ó Ł E M	34

Tutejszy organ nadzorował warunki higieniczne w obiektach produkcji i obrotu żywnością, w tym m.in. w zakładach żywienia zbiorowego.

Oceniano **teoretycznie** jadłospisy dekadowe, uwzględniając:

- obecność produktów będących źródłem białka zwierzęcego w podstawowych trzech posiłkach (mięsa, wędlin, ryb, sera, jaj, mleka i napojów mlecznych),
- urozmaicenia w doborze produktów i sposobu przyrządzania potraw,
- właściwe zestawienie barwne i smakowe posiłków,
- odpowiedni asortyment warzyw i owoców sezonowych podawanych do posiłków,
- dostateczny udział w żywieniu warzyw i owoców w postaci surówek.

Przy planowaniu i realizacji żywienia zbiorowego przedsiębiorcy posługiwali się modelowymi racjami pokarmowymi, dla różnych grup ludności opracowanymi – zgodnie z kompetencjami i aktualnym stanem wiedzy oraz opublikowanymi przez jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia. Nie zakwestionowano żadnego z ocenianych jadłospisów. Sposób planowania jadłospisów odpowiadał normom wartości energetycznej i odżywczej i był realizowany przez spożycie różnych produktów dobranych zgodnie z upodobaniami lub nawykami żywieniowymi.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

1. Wprowadzenie

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2014 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego.

Realizując zapisy art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka tytoniowa,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego.

2. Realizacja zagadnień problemowych

W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej w 2014 roku na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje zdrowotne:

2.1 Program edukacyjny „Trzymaj formę!”

Program współorganizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Adresatami programu byli uczniowie klas V-VI szkół podstawowych oraz klas I-III szkół gimnazjalnych.

Program realizowany był w 25 szkołach podstawowych (83,3%) oraz 14 szkołach gimnazjalnych (100%). Edukacją objęto 4145 osób.

W ramach programu:

- zorganizowano 1 szkolenie dla koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego, w którym udział wzięło 29 osób,
- współorganizowano Festiwal Zdrowej Piosenki oraz turniej zdrowotno-sportowy „Żyj zdrowo” (Szkoła Podstawowa Urbanowo oraz Łomnica). W w/w akcjach udział wzięło 180 osób,

Festiwal Zdrowej Piosenki w Urbanowie

- wzięto udział w happeningu prozdrowotnym „Trzymaj formę!” w Gimnazjum Publicznym w Michorzewie. Liczba uczestników happeningu: 220 osób.

W opinii koordynatorów program przyczynił się do zwiększenia wiedzy na temat zasad prawidłowego odżywiania, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego.

2.2 Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu było podniesienie wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:

- Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program skierowany był do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 6 przedszkolach (75%) oraz 25 szkołach podstawowych (89,3%). Liczba osób objętych edukacją: **1364**,
- Program Edukacji Antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę”. Adresatami programu byli uczniowie klas I-III. Program realizowany był w 29 szkołach podstawowych (93,5%). Liczba osób objętych edukacją: **1904**,
- Program Profilaktyki Palenia Tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Program był adresowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych. Do realizacji programu przystąpiło: 13 szkół gimnazjalnych (92,9%) oraz 19 szkół podstawowych (61,3%). Liczba osób objętych edukacją: **2230**,

- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada), w których udział wzięło **1254** osoby.

W ramach programu podjęto następujące działania:

- konkursy dla ogółu społeczeństwa, dzieci 5-6 letnich oraz uczniów szkół podstawowych (m.in. „Palić, nie palić – oto jest pytanie” na projekt i wykonanie graffiti, „Nie! Dla dymu tytoniowego” na plakat, „Nie pal” – krzyżówka zdrowotna. Liczba konkursów: 4, liczba uczestników: **807**,
- szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”. Adresatami szkolenia byli uczniowie szkół gimnazjalnych. Liczba uczestników: **14** osób,
- przemarsz antynikotynowy „Nie pal mammo, nie pal tato, a weselsze będzie lato”. Liczba uczestników przemarszu: **110 osób** (dzieci 5-6 letnie Przedszkola nr 4 w Nowym Tomysłu, Szkoły Podstawowej nr 1 w Nowym Tomysłu, grono pedagogiczne),

Przemarsz antynikotynowy

- turniej powiatowy „Żyję zdrowo, bo nie palę!” w Gminnym Ośrodku Kultury w Kuślinie. W turnieju udział wzięło siedem dwuosobowych drużyn (14 osób) z 7 szkół gimnazjalnych powiatu nowotomyskiego (53,8%). Uczestnicy turnieju zmagali się z konkurencjami teoretycznymi oraz praktycznymi. Ponadto dla zawodników oraz publiczności przygotowano pokaz „zumbi” oraz występ zespołu muzycznego. Liczba uczestników turnieju: **85 osób**,

Turniej „Żyję zdrowo, bo nie palę” - Gminny Ośrodek Kultury w Kuślinie

- imprezy zdrowotne dla dzieci 6-letnich i ich rodziców Przedszkola nr 4 Bolka i Lolka w Nowym Tomyślu oraz uczniów Zespołu Szkół RCKU w Trzciance. Liczba imprez: 2, liczba uczestników: **134**,

Przedszkolu nr 4 Bolka i Lolka w Nowym Tomyślu

Zespół Szkół RCKU w Trzciance

- spotkania informacyjno-edukacyjne pod hasłem „Co grozi palaczowi”, „Witaminy zamiast nikotyny” oraz „Nie pal przy mnie proszę” dla pracowników 2 zakładów pracy, uczniów Szkoły Podstawowej w Wytomyślu, Gimnazjum Publicznego w Michorzewie oraz Zbąszyniu, Zespołu Szkół nr 2 w Zbąszyniu. Liczba spotkań: 8, liczba uczestników: **283**,

Spotkanie w Urzędzie Celnym w Nowym Tomyślu

- punkty informacyjno-edukacyjne dla ogółu społeczeństwa przygotowane w Medycznym Centrum ZDROVITA w Nowym Tomyślu, Urzędzie Gminy Kuślin oraz w ramach festynu „Postaw na rodzinę” w Nowym Tomyślu. Liczba punktów: 3, liczba odbiorców: **420 osób**.

W ramach spotkań oraz punktów informacyjno-edukacyjnych osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu, zmierzyć poziom tlenu węgla za pomocą smokerlyzera, wziąć udział w konkursach oraz otrzymać materiały edukacyjne.

Medyczne Centrum ZDROVITA w Nowym Tomyślu

Festyn „Postaw na rodzinę” w Nowym Tomyślu

2.3 Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem programu było ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

W ramach realizacji programu podejmowano następujące działania:

- spotkania informacyjno-edukacyjne dla młodzieży w Zespole Szkół nr 2 w Zbąszyniu oraz Zespole Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Nowym Tomyślu. Liczba spotkań 3, liczba uczestników: 66,
- działania kampanijne, w ramach których przygotowano punkty informacyjno-edukacyjne dla ogółu społeczeństwa w Medycznym Centrum ZDROVITA w Nowym Tomyślu, Urzędzie Gminy Kuślin oraz podczas festyny „Postaw na rodzinę” w Nowym Tomyślu i Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki w Nowym Tomyślu. Osoby zainteresowane mogły uzyskać informacje na temat wpływu używek na zdrowie, zmierzyć poziom tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, wziąć udział w konkursach oraz otrzymać materiały edukacyjne. Liczba w/w działań: 4, liczba uczestników: 620,

Medyczne Centrum ZDROVITA w Nowym Tomyślu

Urząd Gminy w Kuślinie

- impreza zdrowotna „Co grozi palaczowi” w Zespole Szkół RCKU w Trzciance, w której uczestniczyły 84 osoby.

Jednym z komponentów projektu była realizacja programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowanego do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. I edycja programu realizowana była w 6 typach szkół ponadgimnazjalnych obejmując edukacją 329 osób.

2.4 Profilaktyka HIV/AIDS

Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach w/w programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra HIV”. W ramach projektu zorganizowano 1 szkolenie, w którym udział wzięło 20 uczniów z 6 szkół ponadgimnazjalnych (85,7%). W opinii uczestników szkolenia zdobyta wiedza jest bardzo przydatna w zrozumieniu problematyki HIV/AIDS,

Uczestnicy szkolenia Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV

- akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji odbyło się 1 spotkanie informacyjno-edukacyjne dla uczniów klasy I Zespołu Szkół nr 2 w Nowym Tomysłu, w którym uczestniczyło 25 osób oraz przeprowadzono 1 konkurs (rebus w lokalnej prasie) dla pełnoletnich mieszkańców powiatu nowotomyskiego, w którym udział wzięło 46 osób,
- konkurs na plakat „Bądź odporny na HIV”. Konkurs skierowany został do uczniów szkół gimnazjalnych. W etapie szkolnym udział wzięło 52 uczniów z 8 szkół gimnazjalnych (57,14%),

- Międzypowiatowa Olimpiada Wiedzy o Zakażeniach Wirusem HIV i Chorobie AIDS „Czy wiesz wszystko o HIV/AIDS?”. Olimpiada została skierowana do uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych powiatu grodziskiego, nowotomyskiego oraz wolsztyńskiego. Do udziału w konkursie zgłosiło się 12 szkół ponadgimnazjalnych z w/w powiatów (powiat nowotomyski reprezentowało 7 szkół (100%). Liczba uczestników olimpiady: 16 osób. W etapie szkolnym w powiecie nowotomyskim udział wzięło 228 uczniów,

Laureaci Olimpiady Wiedzy

- udział w obchodach Światowego Dnia AIDS w Centrum Kultury „Rondo” w Grodzisku Wlkp. Młodzież była zainteresowana tematyką związaną z zapobieganiem zakażeniom wirusem HIV i chorobie AIDS. Bardzo chętnie brała udział w proponowanych przedsięwzięciach w w/w zakresie.

2.5 Moje dziecko idzie do szkoły

Program realizowany jest od 2002 roku z inicjatywy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu we współpracy z Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej – Oddział Terenowy w Poznaniu oraz firmą Hochland Polska sp. z o. o.

Celem głównym programu było ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych. Program skierowany był do dzieci wczesnoszkolnych, ich rodziców i opiekunów.

Program realizowany był w 29 szkołach podstawowych (100%) oraz 8 przedszkolach (100%). Edukacją objęto 3200 osób. Zasadnicze działania:

- narady i szkolenie z dyrektorami oraz koordynatorami ds. wychowania zdrowotnego. Liczba narad i szkoleń: 4, liczba uczestników: 42 osoby,
- konkurs recytatorski „Na zdrowie” oraz fotograficzny „Moje zdrowe śniadanko” w Przedszkolu nr 4 Bolka i Lolka w Nowym Tomyślu. Adresatami konkursów były dzieci 3-6 letnie i ich rodzice. Liczba przeprowadzonych konkursów: 2, liczba uczestników: 37. Podsumowaniem w/w konkursów były imprezy zdrowotne, podczas których dzieci prezentowały wiersze, scenki, piosenki o zdrowiu oraz wręczono nagrody. W dwóch imprezach uczestniczyło 175 osób,

Konkurs recytatorski „Na zdrowie”

Konkurs fotograficzny „Moje zdrowe śniadanko”

- turniej „Żyj zdrowo” w Przedszkolu nr 4 w Nowym Tomysłu. W turnieju udział wzięły 3 grupy przedszkolne 5-6 latków. Liczba uczestników turnieju: 80 osób.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem dzieci, rodziców oraz nauczycieli. Realizatorami Programu byli wychowawcy grup, koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego oraz przedstawiciele służby zdrowia, którzy wykorzystywali różnorodne formy i metody do realizacji określonych zadań. Do realizacji programu aktywnie włączyli się rodzice. W opinii koordynatorów program ten jest bardzo potrzebny, gdyż daje możliwości zwrócenia uwagi rodziców i dzieci na przestrzeganie zasad zdrowego stylu życia w celu umocnienia własnego zdrowia.

Turniej „Żyj zdrowo” w Przedszkolu nr 4 Bolka i Lolka w Nowym Tomysłu

2.6 Projekt „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Celem Projektu było zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dieto zależne poprzez zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Adresatami były dzieci wczesnoszkolne, uczniowie szkół

gimnazjalnych oraz rodzice i opiekunowie. Projekt realizowany był w 43 placówkach przedszkolnych i szkolnych. W ramach Projektu zorganizowano i współorganizowano:

- szkolenie dla młodzieży w Zespole Szkół w Miedzichowie. W szkoleniu udział wzięło 23 uczniów gimnazjum,
- konkurs na plakat „Bądźmy zdrowi”. Konkurs został skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych. Na konkurs wpłynęły prace z 7 szkół gimnazjalnych (58,3%). Liczba uczestników etapu szkolnego: 77 uczniów,
- festyn „Święto rodziny” w Przedszkolu w Kuślinie oraz „Umiem dbać o swoje zdrowie” w Szkole Podstawowej w Borui Kościelnej. W festynach udział wzięły dzieci 3-6 letnie i ich rodzice oraz opiekunowie, grono pedagogiczne, zaproszeni goście. Liczba festynów: 2. Liczba uczestników: 175 osób,

Festyn w Przedszkolu Janka Wędrawniczka w Kuślinie

Festyn w Szkole Podstawowej w Borui Kościelnej

- konkurs fotograficzny „Moje zdrowe śniadanko” dla dzieci 3-6 letnich Przedszkola nr 4 Bolka i Lolka w Nowym Tomyślu. Liczba uczestników konkursu: 25 osób,
- turniej „Bądźmy zdrowi” w Gimnazjum w Nowym Tomyślu. W turnieju „Bądźmy zdrowi” udział wzięło siedem dwuosobowych drużyn z klas II, które zmagaly się z różnorodnymi konkurencjami. W trakcie turnieju drużynom kibicowała zgromadzona publiczność. Ogółem w imprezie udział wzięło: 90 osób.

Turniej „Bądźmy zdrowi” w Gimnazjum w Nowym Tomyślu

2.7 Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Co roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego na świecie. Jest to dobra okazja do podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi. W roku 2014 Światowego Dnia Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „**Choroby przenoszone przez wektory**”.

W ramach obchodów:

- przygotowano prezentację multimedialną oraz przeprowadzono pogadanki na temat chorób przenoszonych przez wektory, w szczególności przenoszonych przez kleszcze w Szkole Podstawowej w Urbanowie, Sątopach, Zespole Szkół nr 2 w Zbąszyniu oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Nowym Tomyślu. Liczba działań: 5, liczba osób objętych edukacją: 254,

Spotkanie z uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Tomyślu

- wzięto udział w imprezie zdrowotnej w Szkole Podstawowej w Sątopach. Liczba uczestników imprezy: 124.

2.8 Profilaktyka raka piersi „Zdrowe piersi”

Celem programu było zmniejszenie występowania raka piersi i przedwczesnej umieralności na tę chorobę oraz uwrażliwienie kobiet na potrzebę nauki samobadania piersi oraz wykonywanie regularnie badań profilaktycznych (m.in. samobadanie, mammografia).

Grupą docelową był ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych. Profilaktyka raka piersi na terenie powiatu nowotomyskiego realizowana była w 2 szkołach gimnazjalnych (14,3%) oraz 6 szkołach ponadgimnazjalnych (85,7%). Edukacją objęto: 946 osób (uczniowie szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego). W ramach programu:

- przesłano regulamin wojewódzkiego konkursu fotograficznego „Dbam o swoje piersi” do 7 szkół ponad gimnazjalnych, Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji, 15 podmiotów

wykonujących działalność leczniczą, Starostwa Powiatowego oraz 6 urzędów poszczególnych gmin. Ponadto informację o konkursie zamieszczono na stronie internetowej Stacji oraz przesłano do 2 lokalnych gazet,

- udostępniano fantom piersi w celu przeprowadzenia warsztatów w zakresie nauki samobadania piersi. W/w fantom został wypożyczony przez 2 szkoły gimnazjalne oraz 4 szkoły ponad gimnazjalne. Ponadto w 2 szkołach ponadgimnazjalnych profilaktyka raka piersi była realizowana bez wykorzystania w/w fantomu. Liczba osób objętych edukacją: 937. Warsztaty prowadzone były przez pielęgniarkę, lekarza ginekologa oraz koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego,
- odbyła się narada z koordynatorami ds. wychowania zdrowotnego szkół ponadgimnazjalnych. Liczba narad: 1, liczba uczestników: 9.

Uczniowie byli zainteresowani tematyką i powagą problemu. Bardzo chętnie uczestniczyli w zajęciach warsztatowych, w trakcie których uczyli się na fantomie piersi prawidłowej techniki samobadania.

2.9 Inne przedsięwzięcia

- **Projekt Szkoły Promujące Zdrowie.** Na terenie powiatu nowotomyskiego 4 szkoły tj. Szkoła Podstawowa w Grońsku, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Tomyślu, Gimnazjum w Zbąszyniu oraz Gimnazjum Publiczne w Michorzewie posiadają certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie i znajdują się na liście Wielkopolskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Ponadto 1 placówka tj. Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Chmielinku znajduje się w okresie przygotowawczym i stara się o uzyskanie w/w certyfikatu,
- **Europejski Tydzień Szczepień.** W ramach akcji przeprowadzono pogadanki na temat szczepień wśród społeczności szkolnej Szkoły Podstawowej w Sątopach oraz uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Tomyślu. Liczba osób objętych edukacją: 142,
- **Akcja informacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”.** Informację o akcji przesłano do Starostwa Powiatowego, 6 urzędów poszczególnych gmin, 15 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, 63 placówek nauczania i wychowania. Ponadto przesłano artykuł do lokalnej prasy oraz zamieszczono 6 informacji na stronie internetowej PSSE,
- **Program Profilaktyki Zakazeń HCV „Stop! HCV”.** Program realizowany był w 3 szkołach ponadgimnazjalnych (57,14%) wśród uczniów klas I-III przez koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego oraz pedagoga na godzinach wychowawczych. Do realizacji programu przekazano materiały informacyjno-edukacyjne. Liczba osób objętych edukacją: 330,

- **Profilaktyka raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”.** Program realizowany był w 4 szkołach ponadgimnazjalnych (42,85%). W ramach programu odbyły się pogadanki, wyświetlono filmy edukacyjne oraz przekazano materiały edukacyjne. Program realizowany był przez koordynatorów ds. wychowania zdrowotnego oraz pielęgniarkę. Liczba osób objętych edukacją: 595 uczniów,
- **Akcja „Bezpieczne opalanie”.** W ramach akcji wzięto udział w spotkaniu z uczestnikami i pracownikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Tomyszu. Liczba uczestników spotkania: 15 osób. Ponadto odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych do solariów, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, ośrodków wypoczynku letniego, miejsc wykorzystywanych do kąpieli. Liczba dystrybucji: 12,
- **Profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia.** Wzięto udział w spotkaniu z wychowankami Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Sielinku, podczas którego przekazano podstawowe informacje dotyczące higieny jamy ustnej oraz przeprowadzono warsztaty prawidłowego mycia zębów na modelu szczęki. Liczba uczestników spotkania: 6,
- **Zapobieganie występowaniu ognisk wszawicy.** W ramach akcji przesłano do 61 placówek nauczania i wychowania „Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży”. Ponadto na stronie internetowej PSSE zamieszczono materiały informacyjne na w/w temat do wykorzystania podczas podejmowanych działań,
- **Olimpiada Zdrowy Styl.** Organizatorem olimpiady był Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowym Tomyszu. W ramach współpracy wzięto udział w pracach komisji konkursowej oraz przekazano nagrodę rzeczową dla laureata olimpiady. W etapie rejonowym udział wzięło 12 uczniów z 6 szkół gimnazjalnych oraz 6 szkół ponadgimnazjalnych.

3. Podsumowanie

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego ze szczególnym uwzględnieniem uczniów wszystkich typów placówek nauczania i wychowania.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, olimpiady, festyny, turnieje, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyszu, urzędy poszczególnych gmin, placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne w Grodzisku Wlkp. oraz Wolsztynie, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyszu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyszu, służba zdrowia,

zakłady pracy, Polski Czerwony Krzyż w Nowym Tomyślu, Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Tomyślu oraz Gminny Ośrodek Kultury w Kuślinie. W/w instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, rzeczowo, merytorycznie oraz organizacyjnie.

Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W 2014 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 10 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydano 29 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Tutejszy Organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko: wydano 17 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w tym 2 opinie stwierdzające taką potrzebę i określające zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; wydano 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W procesie inwestycyjnym zapobiegawczy nadzór sanitarny zaopiniował 17 dokumentacji projektowych, w tym 2 projekty inwestycji zaopiniowano negatywnie. Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczo w odbiorach końcowych obiektów, wydano:

- 54 opinie sanitarne dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,
- 4 opinie sanitarne dla pozostałych obiektów, dla których nie wydawano pozwolenia na budowę.

Ponadto wydano:

- 87 decyzji, w tym 5 umarzających postępowanie i 82 ustalające obowiązek uiszczenia opłaty,
- 6 opinii sanitarnych w związku z ubieganiem się o pomoc finansową w ramach programu operacyjnego „Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2012 – Działanie 123”.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2014r. dokonano 64 kontroli nowych obiektów.

Podsumowanie

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez: opiniowanie pod względem higieniczno-zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, odbiorów obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

Zakończenie

W obszarach objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie odnotowano szczególnie niekorzystnych zjawisk. Nie obserwowano występowania epidemii chorób zakaźnych, nie odnotowano też zachorowań na szczególnie niebezpieczne choroby zakaźne. Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi. Występujące okresowo wahania w składzie fizyko-chemicznym wody nie stwarzały ryzyka dla zdrowia konsumentów.

Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy większości skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń.

Na terenie powiatu nowotomyskiego 78% z grupy skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą spełniało wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu leczniczego (Dz. U. z 2012r., poz. 739), natomiast pozostałe skontrolowane podmioty z wyjątkiem jednego podmiotu leczniczego wykonującego ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz 3 praktyk zawodowych, które nie spełniają wymogów określonych w w/w rozporządzeniu posiadają zatwierdzone programy dostosowania podmiotu do wymagań określonych w w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia oraz możliwość dostosowania pomieszczeń i urządzeń do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Pracodawcy podejmowali działania mające na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i większość placówek utrzymuje prawidłowy poziom sanitarno – higieniczny. Należy jednak zwrócić uwagę, iż 2 szkoły podstawowe pracują w systemie dwuzmianowym z uwagi na niewystarczającą ilość pomieszczeń do nauki.

Stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku nieznacznie się pogorszył i wzrósł z 4,13% do 4,33% w stosunku do roku ubiegłego oraz do niskiego poziomu lat poprzednich. W celu zapewnienia przez przedsiębiorców właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany przez tutejszy organ nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w zakładach żywności i żywienia - zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- poprawy funkcjonalności obiektów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- prawidłowego znakowania środków spożywczych,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- identyfikowalności surowców i środków spożywczych.

Programy oświatowo-zdrowotne realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, szkolnymi koordynatorami zdrowia oraz instytucjami, urzędami, zakładami pracy, służbą zdrowia i lokalną prasą działającymi na terenie powiatu nowotomyskiego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna współpracowała w realizacji swoich ustawowych zadań z administracją samorządową, przedstawicielami służb i inspekcji na terenie powiatu nowotomyskiego.